

Project : Tijdelijke migrantenhuisvesting Postweg 16 Barneveld
Datum : 04 september 2025
Onderwerp : Spuitzonering
Bijlagen : -

Buro SRO Oost BV
Sweerts de Landasstraat 50
6814 DG Arnhem
026-3523125
arnhem@buro-sro.nl
www.buro-sro.nl
KvK: 50835645
BTW: NL8229.48.540.B01
IBAN: NL95INGB0005519647

De percelen rondom de projectlocatie aan de Postweg 16 zijn in agrarisch gebruik als weiland of bouwland. Hier moet er rekening mee worden gehouden dat op deze percelen kan worden gespoten met gewasbeschermingsmiddelen.

Er is (behoudens het niet mogen belasten van oppervlaktewater (artikel 4.723d lid 1, Bal) geen wettelijke bepaling over een minimaal aan te houden afstand tussen teeltgronden waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en gevoelige objecten, zoals woningen. In de ruimtelijke ordening wordt een vuistregel aangehouden van 50 meter. Dit is een in de praktijk gegroeide indicatieve regel naar aanleiding van een uitspraak van de ABRvS (ECLI:NL:RVS:2009:BJ8308) waarin deze afstand 'niet onredelijk wordt geacht'. Een kortere afstand is mogelijk, maar dit vraagt om een motivering waarom dat aanvaardbaar is.

Er bestaat geen goedgekeurde rekenmethode waarmee kan worden bepaald wat een 'veilige afstand' is. In deze notitie geven wij een kwalitatieve en locatiespecifieke onderbouwing waarom in het geval van de ontwikkeling aan de Postweg 16 ook bij een kortere afstand sprake kan zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

- De afstand van 50 meter is oorspronkelijk afkomstig uit de fruitteelt en boomteelt¹. Dit zijn hoger opgaande teelten waar door drift de gewasbeschermingsmiddelen verder kunnen verwaaien. Boom- en fruitteelt komen in de omgeving van het projectgebied niet voor en het ligt ook niet in de lijn der verwachting dat omliggende bedrijven gaan omschakelen naar deze bedrijfstak. Grasland en bouwland kunnen derhalve worden gezien als een representatieve invulling van het agrarische gebruik. Het is dan ook niet redelijk om rekening te houden met een potentiële omschakeling naar andere teelten (zie ook de uitspraak van de ABRvS ECLI:NL:RVS:2017:3524).
- Grasland wordt zelden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen. Maisland wordt bespoten als het gewas nog klein is, en dus laag bij de grond. Er is dan maar beperkt sprake van drift.
- De gewasbeschermingsmiddelen die in de gras- en maisteelt worden gebruikt zijn veel minder toxisch dan gebruikte middelen in bijvoorbeeld de fruitteelt of sierteelt.
- Aan het plan voor de migrantenhuisvesting is de verplichting gekoppeld voor landschappelijke inpassing. Deze bestaat uit houtwal dan wel houtsingel met opgaande beplanting (bomen en struiken) met - op verzoek van omwonenden - ook groenblijvende beplanting. Een dergelijke beplantingstrook heeft een afschermdende werking die eventuele drift verder beperkt.

¹ Hierbij wordt opgemerkt dat de vuistregel van 50 m afstand nog komt uit de periode van vóór de invoering van verplicht driftreducerende maatregelen. Sinds 2017 is 50% driftreductie verplicht. Dit is per 2023 gestegen tot 75% en stijgt naar 90% per 2026. Logischerwijs volgt hieruit dat de risico's verder dalen.

- De arbeidsmigranten en ook de spoedzoekers verblijven maar een bepaalde periode op deze locatie. Er is derhalve geen sprake van permanent langdurig verblijf en dus ook niet van langdurige (meerjarige) blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Het risico op gezondheidsschade wordt verder verkleind.
- De meest kwetsbare groep voor blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen zijn kleine kinderen, omdat zij in het algemeen kwetsbaarder zijn voor verontreinigende stoffen dan volwassenen. Er wordt hier een complex voor volwassen arbeidsmigranten gerealiseerd, er verblijven geen kinderen. Bij de spoedzoekerslocatie kan dat sporadisch wel het geval zijn, maar ook hier geldt dat zij hier slechts tijdelijk verblijven.
- Het grootste deel van de tijd zullen de bewoners (wanneer zij niet aan het werk zijn) hun tijd doorbrengen in het gebouw of op het terras. De afstand vanaf hier tot omliggende agrarische gronden bedraagt minimaal 50 meter bij de migrantenhuisvesting en ca. 32 meter bij de huisvesting voor spoedzoekers. Daar omheen ligt terrein en tuin dat recreatief gebruikt kan worden, maar dat gebruik zal voor kortere periodes zijn. Van langdurig verblijf is geen sprake.

Agrariërs in de omgeving worden niet beperkt door de woonfunctie. In de discussie omtrent het ontwikkelen van een nieuwe gevoelige functie binnen een afstand van 50 meter van agrarische gronden waar gewerkt wordt / kan worden met gewasbeschermingsmiddelen, wordt met regelmaat gemeld dat de nieuwe gevoelige functie dan beperkend is voor de desbetreffende boer of tuinder. Dat is evenwel alléén zo als het omgevingsplan daartoe die beperking oplegt. Het omgevingsplan/bestemmingsplan van de gemeente Barneveld kent geen regeling hiervoor. Bovendien is de bestaande bedrijfswoning (waar de spoedzoekers worden gehuisvest) een reeds bestaand gevoelig object. Deze kan derhalve geen extra beperkingen opleggen voor omliggende grondgebruikers.

Spuitzonering gaat over de bescherming van een goed woon- en leefklimaat. Zoals aangegeven is de afstand van 50 m geen wettelijke eis, maar een vuistregel. Bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gaat het om het afwegen van een risico. Als gevolg van de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen ontstaat er een (klein) risico op gezondheidseffecten. Risicofweging is niet nieuw in de ruimtelijke ordening. Ook bij andere aspecten kunnen eventuele negatieve gevolgen voor de gezondheid en leefkwaliteit worden geaccepteerd als de voordelen van wél wonen op die plek zwaarder wegen, bijvoorbeeld bij gevolgen van geluid, externe veiligheid, geur of het houden van geiten. Ditzelfde geldt voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Conclusie

De blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen kan een risico voor de gezondheid opleveren. Voor de migrantenhuisvesting wordt aan de richtafstand van 50 meter tot omliggende agrarische gronden voldaan. Bij de huisvesting voor spoedzoekers bedraagt de afstand 32 meter. Er zijn meerdere factoren die het risico verkleinen. Op basis van het grondgebruik van omliggende agrarische percelen, de verplichte aanleg van een houtwal/houtsingel met opgaande, groenblijvende beplantingen die zorgen voor afscherming en het gegeven dat de toekomstige bewoners (arbeidsmigranten en spoedzoekers) maar voor een beperkte tijd op deze locatie wonen en er derhalve geen sprake is van langdurige meerjarige blootstelling, kan worden geconcludeerd dat het risico op gezondheidsschade als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen heel klein is. Hiermee is er voldoende inzicht om dit aspect mee te wegen in de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.